

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Diurnale Cisterciense - Cod. Lichtenthal 50

[Oberrhein], [Letztes Viertel 13. Jh.]

Lectionarium officii [Auszüge]

[urn:nbn:de:bsz:31-35209](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-35209)

partibz sc̄m sp̄m dulci modula
hymno omne p̄ euū amen. **Inap̄it**

Et factū ē in **Ezechiel p̄pha.**
tricesimo anno in quarto mē
se in quinta mensis cū eē in medio
captiuoz iuxta flumiū chobar ap̄t
s̄ celi & uidi uisiones di. In quinta
mensis ip̄e ē annis quintus trans
migrationis regis iochim. **¶** Vi
di dñm sedentē sup solū excelsum
& eleuatū & plena erat om̄s t̄ra
maiestate ei⁹ & ea que sub ip̄o erant re
plebant templū. **¶** Seraphim stabant
sup illud sex ale uni ad ea sex ale
alteri. Et ea. **u. 20.** **¶** Factū ē uerbū
dñi ad ezechielē filiū buzi sac̄

totē intra caldeoꝝ secus flumē
 ū chobar. Et facta ē sup eū ibi
 manus dñi. Et uidi & ecce uen-
 tus turbinis ueniebat ab aquil-
 one & nubes magna & ignis
 i uoluens & splendor in circuitu
 ei⁹. **R.** Aspice dñe te sede scā tua et
 cogita de nob̄ in dina dñs m̄s aurē
 tuā & audi ap̄i oculos tuos & uite
 tribulationē nr̄am. **Nō** enī i iusti-
 ficacionib⁹ nr̄is p̄ternum⁹ p̄ces ante
 faciē tuā s̄ i miserationib⁹ tuis mul-
 tis. Ap̄i oculos. **200.** Et de medio
 ei⁹ quasi species electri id ē de
 medio ignis. Et ex medio eoꝝ
 similitudo quatuor animāū.

Et hic aspectus eorum similitudo
hominis in eis. Et quatuor faci
es unius & quatuor pedes unius et
pedes eorum pedes recti & planta
pedis eorum quasi planta pedis in
tuli. Et scintille quasi aspectus
eius candentis. **R.** Aspice dñe quia
facta ē desolata civitas plena diviti
is sedet in solitudine dñā gentium. **Hō** ē q̄
solent eā in tu dñs nr̄. **V.** Plorans plo
ravit in node & lacine ei⁹ in maxillis ei⁹.
Hō ē. **100.** **E**t manus hominis
sub pedibus eorum in quatuor parti
bus eorum. Et facies & pedes per qua
tuor partes habebant undecim
erant pedes eorum alterius ad al

rerū. Hō rediebant cū incederēt
 h unū quodq; ante faciē suā
 gradiebat. **R.** Sup muros tuos ierlm
 illum custodes tota die & nocte n̄ tacebūt
 laudare nom̄ dñi. **V.** Qui remissamini
 dñi ne taceatis & ne deus silentiū ei. Tota
S umilitudo aut̄ uultus eoz facies
 hominis & facies leonis adextris
 ipsoꝝ quatuor facies aut̄ bouis
 a sinistris ipsoꝝ quatuor & facies
 aquile de sup ipsoꝝ quatuor. Et
 facies eoz & penne eoz exire de
 sup. Due penne singulorū ungue
 bant & due tangebant corpora eoz.
 Et unū quodq; eoz corā facie
 sua ambulabat. Vbi erat imper̄?

sp̄s illic gradiebant̄ nec vene-
rebant̄ cū ambularent. **¶** In iudicio
tuo in expugnabili circumange nos
dñe & armis tue potencie prege no-
semper libera dñe ds̄ isrl̄ clamantes
ad te. **¶** Erue nos immutabilis tuus
& da gl̄iam nomini tuo. **Lit̄era**
¶ Et similitudo animalium & aspectus
eorum quasi carbonum ignis ar-
dentium & quasi aspectus lampada-
rum. hec erat visio discurrens in
medio animalium splendor ignis
& de igne fulgur egrediens. Et
animalia ibant & veniebant in
similitudine fulguris coruscantis.
¶ Sustinuumus pacem & non uenit quiescimus

m' bona & ecce turbatio cognouim'
 dne peccā nra n̄ unperuū obliuiscā
 ris nos. **P**eccauim' cū patrib' nris
 i iuste egimus iniquitatē fecim' **H**o
Quinq; aspiciē animalia appa
 ruit rota una sup' trā uirta am
 malia habens quatuor facies. Et
 aspectus rotarū & opus earū quasi
 uisio maris. Et una similitudo
 iporū quatuor. Et aspectus earū
 & opa quasi si sit rota i medio
 rote. **P** quatuor partes earū eun
 tes ibant & n̄ reuertebant' cum
 ambularent. **&** Oñit dñs angīm
 suū & cō dñit ora leonū et n̄ me cō
 tamnauerūt quia corā eo iusticia

in uenta ē ī me. **D**ixit d's mīam
suā & ueritatē suā animā meā exiit
ut demitio catuloy leonū. **E**t n̄ **z**
Statura quoq; erat uotis & al
tūdo & horribilis aspectus & to
tū corpus plenū oculis ī circuitu
ip̄oy quatuor. Cumq; ambula
ret animalia ambulabant pa
riter & uote iuxta ea. Et cū eleua
rentur animalia de tra eleuabā
tur simul & uote. Quocumq; ibat
sp̄c illic eumq; sp̄ū & uote pari
ter leuabant sequentes eū. Sp̄c
enī uite erat ī uotis. **z** Angustie
in s̄ undiq; & quid eligā ignoro
melius ē in in adare ī manus homi

nū quā derelinqueret legē dī mei.

Si enī hoc exero mors in ē si aū
n̄ exero n̄ effugiā man' ur̄as. Meli

Nullo tempore. **E**rat quidā re- *s. i. i. i. i. i.*
gulus cui' filius in firmabat'

capharnaū. hic cū audisset qd
ihs adueniret antea i galilea

abire ad eū & rogabat ut des-
cenderet & sanaret filiū ei' in qd

prebat eū mori. Et h̄ *Omelia. s. s. p.*

Lectio s̄a euglii quā mico
fr̄es. auditis expositione

n̄ indiget. S; ne hanc tacite p̄-
terite uiteam exhortando po-

tius quā exponendo mea qd
quid loquam. hoc aū nob

solumin de expositione iudeo
ēē req̄rendū cur is q̄ ad salutē
petendā uenerat audiuit. Lau
dabilis pp̄s quē dñs exercitū be
nedixit dicens opus manū meay
tuas hereditas mea isrl̄. **B**eata
gens cur ē dñs ds ei⁹ pp̄s quē ele
git in hereditatē sibi. Quē dñs.
Nisi signa & prodigia uideritis n̄
creditis. Qui em̄ salutē querebat
filio p̄culdubio credebat. Hec
em̄ ab eo querebat salutē quē
n̄ crederet saluatore. Quare s̄
dicit n̄ signa & prodigia uiden
tis n̄ creditis q̄ ante credidit
quā signū uideret. **R**edemur

dñs p̄m̄ suū & liberauit eos &
 uenient & exultabūt ī montē sy
 on & gaudebūt de bonis dñi sup
 frumto uino & oleo & ultra n̄ esu
 rient. **E**ritq; anima eoz quasi
 ortus uirgatus. Et ultra. **S**ed
 mēntote qđ peccat & aq; te cog
 noscētis qā infide dubitauit
 Popolar nāq; ut rescenderet &
 sanaret filiū ei. Corporeālē p̄sen
 tiā dñi regulus querebat qđ sp̄m̄
 nusquā re erat. **N**ā facie furoris
 tui d̄s turbata ē om̄s t̄ra s; tu dñe
 misere & ne facias summationē
 Con uerte nos d̄s salutaris nr̄ et ad
 te uā tuā anob. Et ne. **A**men

utq; in illū credidit quē n̄ puta
uit posse salutē dare n̄ plens ēet
& corpe. Si em̄ pfecte credidisset
p̄culdubio sciret q̄a n̄ ēet locus
ubi n̄ ēet d̄s. Symagnum ḡ parte
difficilis ē q̄a honorē n̄ dedit ma
iestati s; p̄sentie corporali. & fluc
tus tui sup̄ me transierūt & ego dixi
expulsus sū ab oculis tuis putas uter
bo templū san̄ tuū. **S.** Ahyllus ualla
uit me & pelagus coopuit cap̄ meū
Putas. **S. Ioh̄m.** Nullo tēpe. **S.** erat
quidā regulus cui filius in forma
bat capharnaū. hic cū audisset
q̄a ih̄c adueniret antea iherosolima
abuit ad eū & rogabat eū ut tel

cenderet & sanaret filiū eī? Inapi
 ebat eū mori. Dixit ḡ ihc ad eū.
 Nihil signa & p̄dicia uiterius n̄
 crederis. Dicit ad eū regulus.
 Dñe descende priusquā moriar
 filius m̄s. Dicit ei ihc. Vate fili
 tuus uiuit. Creditur homo ser
 moni quē dixit ei ihc & ibat.
 Iā aū eo descendente serm̄ occur
 rerūt ei & nunciauerūt dicentes
 q̄a filius eī uiuere. Interrogabat
 ḡ horā ab eis in qua melius ha
 buerat. Et dixerūt ei q̄a hec ho
 ra septima reliq̄t eū sebus. Cog
 nouit ḡ pat̄ q̄a illa hora erat
 in qua dixit ihc filius tuus ui

uit. Et credidit ip̄e & domus ei
wota. *Socin. mathieu.* **N**ullo rēge
Dixit ih̄c d. s. **S**imile ē regnū
celoz hominū regi q̄ uoluit ratio
nē ponere cū seruis suis. Et R.
Familiares ē h̄ris *Omelia. B. Jeron.*
& maxime palestinis ad omnē *scri.*
Sermonē suū parabolas iungere
ut qd̄ p̄ simplex p̄ceptū teneri
ab auditoribz n̄ possit p̄ similitu
dinē tuncat. *Le. x.* **R**ecepit
dn̄s petrus sub cōparatione regis
& dñi & serui q̄ debitoꝝ decē mi
liū talentoz ad n̄o rogatus ue
niā impetrauerat ut ip̄e quotz
dimittat & seruis suis minora

peccantib. **10. xi.** **S**i enim ille rex &
 dñs seruo debitori decē milia ta-
 lentoy tam facile dimisit quāto
 magis serui & seruis suis mino-
 ra debent dimittere. Quod ut
 manifestus fiat dicam⁹ sub ex-
 emplo. Si quis uirū & miserū ad
 ulterū homicidiū sacrilegiū ma-
 iora crimina decē milia talentoy
 rogantib⁹ & si ipi dimittat mi-
 nora peccantib. **10. xii.** **S**i ob fac-
 tā & timeliā sumus uniplacabi-
 les & pp̄t amari⁹ uerbū p̄tes
 habeam⁹ discordias nonne nob̄
 uideri⁹ recte relegendi i carcerē
 & sub exemplo opis nū hoc age

dimittit

re ut maior delictorum nobis ue
nia non relayer oblatas ē ei unus
q̄ debebat decē milia talenta. *S. a.*

In illo tempore dixit ih̄s ad suos
Simile ē regnū celorum hominum
regi q̄ uoluit rationē ponere cū
seruis suis. Et cū cepisset rationē
ponere oblatas ē ei unus q̄ debe
bat decē milia talenta. Cū autē non
haberet unde redderet iussit eū
dñs uenditari et uxores eius et fi
lios et omnia q̄ habebat et reddi.
Petens autē seruis ille rogabat
eū dicens. Patentiā habe i me
et omnia reddā tibi. Misertus autē
dñs serui illius dimisit eū et re

vitū dimisit ei. Egredius autē ser-
uus ille iuenit unū de seruis
suis q̄ debebat ei centū denarios.

Et tenens suffocabat eū dicens. *Redde qd
debes et
videns q̄
uis eius r
gabat eū
rens*
Patientiā habe in me & omnia
reddā t̄. Ille autē noluit s̄ abire
& misit eū in carcerē donec redde-
ret debitū. Videntes autē serui ei
que fiebant cō tristati s̄ ualde.
Et uenerūt & narrauerūt dño
suo omnia q̄ fuerant facta. Tunc
uocauit eū dñs suus & ait illi.
Serue nequā omne debitū di-
misi t̄ quo rogasti me. **H**onne
s̄ oportuit & te misereri serui
tui sic & ego tui miserus sū

Et iratus ē dñs ei⁹ tradidit eū
tormentorū quo ad usq; redderet
uniuersū debitū. Sic ⁊ pat̄ m̄s
celestis faciet uob̄ si n̄ dimiserit
tis unus q̄s q; sū suo de cordib⁹
ūris aōi. **S. math. 11.** Nullo tē
pore. **A**u eunte pharisea ⁊ sū
ū uerūt ut capet ihm̄ i sermone
Et h. **omelia. s. Je. p. b.** **N**up̄ sub ce
lare angusto iudea subiecta ro
mans quando intoto orbe ē
celebrata descriptio dependaria
facta fuerat ⁊ erat i p̄lo maḡ
na seductio dicentib⁹ aliis p̄secu
tate ⁊ h̄ere qua romam pom
nib⁹ militarent tenere tributa p̄

solum phariseis ū q̄ sibi applau
 debant iusticiā ecōtrario inten
 tū ū debere pplm̄ dī q̄ tecimas sol
 ueret & p̄mitua daret & cetera q̄
 in lege sc̄pta s̄ humanis legib̄
 sub iacere. **C**esar augustus *xz.*
 herodē filium antypat̄ alienige
 nā & p̄selitū regē iudeis d̄ ū
 tuat q̄ tributis p̄eēt & romano
 pareret impio. Mutant ḡ pha
 risei discipulos suos cū herodia
 nis ut ē multib̄ herodis seu q̄s
 illudentes pharisei q̄a romanis
 tributa soluebant. *xi.* **H**erodianos
 uocabant n̄ diuino cultū tebi
 tos. Quidā latinorū ridicule he

vocē xpm crederent qd̄ nūsq̄
omnino legunt. **M**agister scimus
q̄a ueray es & uia di in ueritate
doces & n̄ ē t̄ cura te aliq̄. **H**ō em̄
respicias p̄sonā hominū. **xii** **U**c
q̄ nob̄ quid t̄ uidet. **L**icet censū
dari cesari an non. **B**landa et
fraudulenta interrogatio illuc p̄
uocat respondentē ut magis u
meat d̄m quā cesarē & dicat nō
debere t̄bita solum ut ita an
dientes herodiam seditionis cō
tra romanos p̄ncipē teneant.
In illo tempe. **M**atth. **S**.
res pharisei d̄ filiu inierunt
ut capent ihm ī sermone. Et

mittunt ei discipulos suos cū
 herodiamis dicentes. **M**agister
 scimus q̄a uerax es & uia d̄i in
 ueritate uoces & n̄ ē t̄ cura te
 aliquo. **N**ō em̄ respicis p̄sonā
 hominū. **D**ic ḡ nob quid t̄ in
 ter̄ uacet censū dari cesari an
 non. **C**ognita aū ih̄c nequicia
 eor̄ ait. **Q**uid me temptatis hy
 pocrite. **O**stendite mi mimumis
 mactensius at illi obtulerūt ei
 tenariū. **E**t ait illi ih̄c. **C**ur̄ ē ima
 go hec & sup̄ sc̄p̄no. **D**icunt ei
 cesaris. **T**unc ait illis. **R**eddate
 ḡ que s̄ cesaris cesari & que s̄
 d̄i deo